

הפרלמנט של קטלוניה מאשר את הצהרת הריבונות

מבוא

העם הקטלאני, לאורך ההיסטוריה שלו, הפגין בצורה דמוקרטית את רצונו לשלטון עצמי, במטרה לשפר את הקדמה, הרווחה ושוויון ההזדמנויות של כל אזרחיו, וכדי לחזק את תרבותו העצמית והזהות הקולקטיבית שלו.

השלטון העצמי של קטלוניה מבוסס על הזכויות ההיסטוריות של העם הקטלאני, על מוסדותיו החילוניים ועל המסורת המשפטית הקטלאנית. יסודות המערכת הפרלמנטאריה הקטלאנית מתחילים בימי הביניים, עם אסיפת השלום והפסקת-האש ועם אסיפת חצר הרוזן.

במאה ה-14 נוסדה 'הז'נרליטט' (la Generalitat) אשר הולכת ומשיגה שלטון עצמי עד כדי תפקוד, במשך המאות ה-16 וה-17, כשלטון של נסיכות קטלוניה. נפילת ברצלונה ב-1714, כתוצאה ממלחמת הירושה הספרדית, מובילה לכך שפיליפ ה-5 מבטל באמצעות צווי 'נובה פלנטה' את המשפט הקטלאני הפומבי ואת מוסדות השלטון הקטלאני העצמי.

במסע ההיסטורי הזה לקחו חלק גם טריטוריות נוספות, עובדה שגרמה לעיצובו של מרחב לשוני, תרבותי, חברתי וכלכלי משותף, ואלה היו מחויבות לחזקו ולקדמו מתוך הכרה הדדית.

במשך כל המאה ה-20 הרצון לשלטון עצמי של הקטלאניות והקטלאנים היה רצוף וקבוע. ייסוד 'הקהילייה של קטלוניה' (Mancomunitat de Catalunya) ב-1914 נראה כצעד ראשון בתהליך שיקום השלטון העצמי, אשר בוטל בהמשך בידי הדיקטטורה של פרימו דה ריברה. עם הכרזת הרפובליקה הספרדית השנייה, בשנת 1931, נוסד ממשל קטלאני בשם 'ז'נרליטט דה קטלוניה' (Generalitat de Catalunya) ונקבע לו חוק אוטונומיה.

הז'נרליטט דה קטלוניה בוטלה שוב בשנת 1939 על ידי הגנרל פרנקו אשר ניהל משטר דיקטטורי עד שנת 1975. הדיקטטורה נתקלה בהתנגדות פעילה מצד העם בקטלוניה וממשלתו. אחת מאבני הדרך של המאבק למען החירות היא יצירתה של 'האסיפה של קטלוניה' בשנת 1971, אשר קדמה לשיקומה של הז'נרליטט באופן זמני, עם חזרתו מהגלות של נשיאה בשנת 1977. בתהליך המעבר לדמוקרטיה ומתוך ההקשר של מערכת האוטונומיות החדשה שהוגדרה על ידי החוקה הספרדית של 1978, העם הקטלאני אישר באמצעות משאל עם את חוק האוטונומיה של קטלוניה בשנת 1979 וערך את הבחירות הראשונות לפרלמנט של קטלוניה בשנת 1980.

בשנים האחרונות, במסגרת חיזוק הדמוקרטיה, קם רוב של כוחות פוליטיים וחברתיים קטלאניים לקידום אמצעים לשינוי צורתה של המסגרת הפוליטית והמשפטית. התהליך האחרון שבהם מבוסס על רפורמה בחוק האוטונומיה של קטלוניה, ביוזמת הפרלמנט הקטלאני בשנת 2005. הקשיים והסירובים מצד מוסדות המדינה הספרדיים, אשר ביניהם יש לציין את החלטת בית המשפט החוקתי 31/2010, מראים על התנגדות קיצונית לתהליך ההתפתחות הדמוקרטית של הרצונות הקולקטיביים של העם הקטלאני בתוך ספרד ומהווים בסיס לנסיגה בתפקודו של הממשל העצמי, אשר מתבטאת בימינו בבירור בהיבטים הפוליטיים, התחרותיים, הפיננסיים, החברתיים, התרבותיים והלשוניים.

העם הקטלאני הביע, בכמה אופנים שונים, את רצונו להתגבר על המצב הסתום הנוכחי בתוך המדינה הספרדית. ההפגנות רבות המשתתפים של העשרה ביולי 2010, עם הסיסמה 'אנחנו אומה, אנחנו מחליטים' ושל האחד-עשר בספטמבר 2012 עם הסיסמה 'קטלוניה – מדינה חדשה באירופה' הן ביטוי לסירובם של האזרחים לקבל את חוסר הכבוד כלפי החלטותיו של העם הקטלאני.

בתאריך העשרים ושבעה בספטמבר 2012, באמצעות החלטה 742/9, הפרלמנט של קטלוניה אישר את הצורך של העם הקטלאני להיות מסוגל לקבוע בחופשיות ובדמוקרטיה את עתידו הקולקטיבי באמצעות משאל. הבחירות האחרונות לפרלמנט של קטלוניה מתאריך העשרים וחמישה בנובמבר 2012 הביעו ואישרו את רצונו זה של העם הקטלאני באופן ברור וחד-משמעי.

כדי לממש תהליך זה, הפרלמנט של קטלוניה, באסיפה הראשונה של בית המחוקקים העשירי ובשם רצונם של אזרחי קטלוניה אשר הובע באופן דמוקרטי בבחירות האחרונות, מנסח את ההצהרה הבאה בדבר הריבונות והזכות של העם הקטלאני להחליט.

הצהרת ריבונות וזכות העם הקטלאני להחליט

בהתאם לרצון הרוב כפי שהובע באופן דמוקרטי על ידי העם הקטלאני, הפרלמנט של קטלוניה מחליט להתחיל בתהליך מימוש הזכות להחליט על מנת שהאזרחים והאזרחיות של קטלוניה יוכלו לקבוע את עתידם הפוליטי המשותף, לפי העקרונות הבאים:

- ריבונות. העם הקטלאני הוא, מתוקף סיבות של לגיטימיות דמוקרטית, ישות פוליטית ומשפטית ריבונית.
- לגיטימיות דמוקרטית. תהליך מימוש הזכות להחליט יהיה דמוקרטי באופן קפדני, אשר יבטיח במיוחד את ריבוי הדעות והכבוד לכולן, באמצעות דיון ודו-שיח בתוך החברה הקטלאנית, מתוך מטרה שההצהרה שתתקבל תייצג את רצון הרוב, אשר יהווה ערבות יסודית לזכות להחליט.
- שקיפות. ייעשה שימוש בכל הכלים ההכרחיים על מנת שלכלל הציבור ולחברה האזרחית הקטלאנית יהיו כל המידע והידע המדויקים למימוש הזכות להחליט ותעודד השתתפותם בתהליך.
- דו-שיח. ינוהלו דו-שיח ומשא ומתן עם ספרד, המוסדות האירופיים ועם הקהילה הבינלאומית בכללותה.
- לכידות חברתית. יובטחו הלכידות החברתית והטריטוריאלית של הארץ והרצון של החברה הקטלאנית, כפי שהובע פעמים רבות, לשמר את קטלוניה כאומה מאוחדת.
- ארופאיות. יישמרו ויקודמו העקרונות היסודיים של האיחוד האירופי, בייחוד זכויות היסוד של האזרחים, הדמוקרטיה, המחויבות למצב הרווחה, האחדות בין עמי אירופה והדאגה לקידום הכלכלה, החברה והתרבות.

- חוקיות. ייעשה שימוש בכל המסגרות החוקיות הקיימות כדי לממש את חיזוק הדמוקרטיה ואת הזכות להחליט.
- מרכזיות הפרלמנט. הפרלמנט, בהיותו המוסד המייצג את העם הקטלאני, הוא בעל תפקיד מרכזי בתהליך זה, ולכן יש צורך להחליט על המנגנונים ועל שיטות העבודה שיבטיחו עיקרון זה ולפרטם.
- השתתפות. על הפרלמנט של קטלוניה וממשלת הז'נרליטט לדאוג לכך שגורמים ברמה המקומית וכמה שיותר כוחות פוליטיים, כלכליים וחברתיים וכן גופים תרבותיים ואזרחיים של קטלוניה ייקחו חלק פעיל בתהליך זה וכן לפרט את המנגנונים שיבטיחו עיקרון זה.
- הפרלמנט של קטלוניה מעודד את האזרחים והאזרחיות להיות פעילים ומובילים בתהליך דמוקרטי זה של מימוש זכותו של העם הקטלאני להחליט.

היכל הפרלמנט, 22 בינואר 2013.